

KARTA DYDAKTYCZNA

WSEZiNS

2010

**Karta Dydaktyczna jest wewnętrznym dokumentem
WSEZiNS
określającym wybrane standardy i procedury realizacji
procesu kształcenia studentów
w celu zapewnienia właściwej jego jakości.**

1) PLANOWANIE NAUCZANIA

- a) Każdy prowadzący zajęcia nauczyciel akademicki jest autorem realizowanego przez siebie **programu nauczania**. Dokumentem świadczącym o opracowaniu autorskiego programu nauczania przedmiotu jest jego **sylabus**. Złożenie Sylabusu (*zredagowanego według wzoru corocznie udostępnianego nauczycielom przez WSEZiNS*) jest obowiązkiem nauczyciela akademickiego. Niedopełnienie tego obowiązku uniemożliwia nauczycielowi prowadzenie zajęć dydaktycznych ze studentami i jest traktowane jak odstępienie od umowy.
- b) Program nauczania przedmiotu należy opracować w oparciu o następujące dokumenty:
- **program kształcenia studentów danego kierunku obowiązujący w WSEZiNS** – program ten określa w szczególności sylwetkę absolwenta danego kierunku, układ przedmiotów realizowanych w toku studiów wraz z wymiarem godzin, formą i liczbą przyznawanych punktów ECTS,
 - **aktualnie obowiązujące standardy kształcenia na danym kierunku studiów ustalone rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego** – dotyczy to przedmiotów kształcenia ogólnego, przedmiotów podstawowych i kierunkowych,
 - **program kształcenia na danej specjalności obowiązujący w WSEZiNS** - program ten określa w szczególności sylwetkę absolwenta danej specjalności oraz lista przedmiotów realizowanych w toku kształcenia na danej specjalności – dotyczy to tzw. przedmiotów specjalnościowych.
- c) Wszystkie dokumenty wymienione w punkcie 1.b są udostępniane nauczycielom akademickim przez Sekretariat Katedr WSEZiNS. Za zgodność opracowanego przez siebie Sylabusu przedmiotowego z powyższymi dokumentami odpowiada jego autor - nauczyciel akademicki.
- d) Planując zajęcia dydaktyczne należy pamiętać, że wszystkie formy zajęć realizowanych w WSEZiNS mają swoje określone zadania:
- **zadaniem wykładów** jest zapoznavanie studentów z wiedzą z zakresu kierunku i specjalności oraz ułatwianie im samodzielnego studiowania podręczników i tekstów naukowych;
 - **zadaniem ćwiczeń** jest kształtowanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i motywów do ich właściwego stosowanie) silnie powiązanych z zawodowym charakterem uczelni, aktywizowanie i usamodzielnianie studentów w działaniach poznawczych oraz rozwijanie umiejętności współpracy w zespole;
 - **zadaniem seminariów** jest wspomaganie samodzielności w myśleniu i działaniu edukacyjnym i badawczym;
 - **zadaniem warsztatów** jest stwarzanie okazji do nabywania doświadczeń.
- e) **Sylabus musi zawierać:**
- **Cele nauczania** danego przedmiotu określające zadania jakich realizacji podejmuje się nauczyciel akademicki oraz oczekiwane osiągnięcia studentów, którzy zaliczą pozytywnie przedmiot. Cele te są istotnym elementem dokumentu, stanowiąc bowiem mogą po zrealizowaniu zajęć podstawę określenia jakości pracy nauczyciela akademickiego oraz rozstrzygnięcia adekwatności ocen wystawionych studentom. Wyznaczają one także zakres ewentualnego egzaminu lub zaliczenia komisyjnego.
 - Szczegółowy **wykaz treści nauczania (zagadnień)** adekwatny do liczby godzin dydaktycznych zaplanowanych dla danego przedmiotu. Zakres tych treści musi być taki sam dla studentów

studiów stacjonarnych i niestacjonarnych – różnica w liczbie godzin dydaktycznych pomiędzy studiami stacjonarnymi i niestacjonarnymi wiąże się jedynie z różną szczegółowością realizacji poszczególnych treści oraz wynikać może z planowanej różnicy w doborze metod nauczania i środków dydaktycznych (więcej w punkcie 4).

- **Wykaz literatury obowiązkowej** (maksymalnie 3-4 pozycje – znajomość zawartych tam treści musi wystarczać do zaliczenia przedmiotu) **oraz literatury uzupełniającej** dla studentów pragnących pogłębiać znajomość poszczególnych zagadnień. Pozycje z literatury obowiązkowej powinny być szczególnie starannie dobrane, tak aby były zarazem możliwe zrozumiałe dla studentów i łatwo dostępne. Wykaz pozycji obowiązkowych zostanie przez Sekretariat Katedr przekazany Bibliotece WSEZiNS, która stopniowo będzie starała się uzupełniać księgozbiór. Szczególnie zatem istotne jest aby w miarę możliwości były to pozycje dostępne na rynku księgarskim.
 - **Formę oraz tryb i kryteria zaliczenia przedmiotu** przewidywana przez nauczyciela (więcej w punkcie 3.). Ważnym jest, aby forma ta odpowiadała przewidzianemu w **programie kształcenia studentów WSEZiNS** obciążeniu studenta. Liczba przyznanych danemu przedmiotowi punktów ECTS wskazuje bowiem jak wiele nakładu pracy ma on wymagać od studenta. (np. przedmiot, za który student uzyskuje 2 punkty ECTS powinien wymagać dwukrotnie mniejszego nakładu pracy niż przedmiot, za który student otrzymuje 4 punkty - szczegółowego wsparcia w zakresie interpretowania punktacji ECTS udziela Sekretariat Katedr WSEZiNS).
- f) Przez złożenie Sylabusu zapisane w punkcie 1.a rozumiane jest dostarczenie go do Sekretariatu Katedr WSEZiNS najpóźniej w pierwszym tygodniu zajęć na danym semestrze w dwóch wersjach:
- drukowanej opatrzonej datą i własnoręcznym podpisem autora,
 - elektronicznej.

2) REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

- a) Wszystkie zajęcia dydaktyczne muszą odbywać się w terminach i liczbie godzin dydaktycznych określonych w planie zajęć danego semestru. Ewentualne zmiany w planie za każdym razem muszą być ustalane z Sekretariatem Katedr WSEZiNS oraz studentami.
- b) Nauczyciel akademicki podejmując się poprowadzenia zajęć z danego przedmiotu zobowiązuje się do realizacji pełnego wymiaru godzin dydaktycznych zapisanego w planie danego semestru. Stąd też ewentualne nieobecności wynikające z choroby lub innych szczególnych wypadków losowych, jeśli tylko jest to możliwe, muszą zostać uzgodnione z Sekretariatem Katedr celem:
- ustalenia zastępstwa, lub jeśli okaże się to niemożliwe
 - odbycia zajęć w innym terminie (szczególnie w przypadku studiów niestacjonarnych może to okazać się niezwykle trudne).
- c) Nauczyciele akademicy zobowiązani są do odbywania 60-minutowych dyżurów dla studentów:
- nauczyciele akademicy będący etatowymi pracownikami WSEZiNS zobowiązani są do wyznaczenia stałych cotygodniowych dyżurów dla studentów w całym roku akademickim (poza okresem urlopu) oraz przynajmniej 5 terminów dyżurów (w tym przynajmniej dwa w sesji i jeden w sesji poprawkowej) dla studentów studiów niestacjonarnych (w semestrze, w którym realizują zajęcia na tej formie kształcenia);
 - pozostali nauczyciele zobowiązani są do dyżurowania przynajmniej dwukrotnego w sesji oraz przynajmniej jednokrotnego w sesji poprawkowej (jeśli w danym semestrze realizowali oni zajęcia na studiach niestacjonarnych to dyżury te powinny się odbywać w soboty).

Terminy dyżurów muszą zostać uzgodnione z przynajmniej dwutygodniowym wyprzedzeniem z Sekretariatem Katedr celem ich ogłoszenia (na terenie szkoły i na stronie internetowej WSEZiNS).

- d) Na pierwszych zajęciach danego przedmiotu nauczyciel akademicki zobowiązany jest do:
- zapoznania studentów z celami nauczania przedmiotu i planowanymi treściami nauczania (zagadnieniami),
 - przedstawienia zaplanowanej formy zaliczenia przedmiotu oraz kryteriów oceniania (więcej w punkcie 3.),
 - zapoznania z literaturą obowiązkową i uzupełniającą,
 - poinformowania o terminach dyżurów – konsultacji dla studentów.
- e) W miesiącu rozpoczynającym dany semestr do nauczyciela akademickiego zobowiązani są zgłaszać się studenci, którym przyznano Indywidualną Organizację Studiów (IOS). Studenci tacy powinni okazać odpowiedni wystawiony przez Sekretariat Szkoły dokument określający przyznany zakres IOS. Zgodnie z treścią tego dokumentu nauczyciel określa dla danego studenta tryb, formę i termin zaliczenia przedmiotu (decyzje należy wpisać w odpowiednie miejsce dokumentu okazanego przez studenta).
- f) Prawidłowa realizacja zajęć dydaktycznych w formie **wykładów** w WSEZiNS wymaga od nauczyciela akademickiego:
- rozpoczynania każdego wykładu od określenia jego celów, najlepiej w formie wiadomości i umiejętności jakimi powinien się wykazać student po opanowaniu materiału prezentowanego na wykładzie
 - wprowadzenia do tematyki wykładu i powiązania jej z materiałem z wykładów wcześniejszych oraz ewentualnie z treściami realizowanymi wcześniej na innych przedmiotach w toku studiów,
 - podania struktury (planu) wykładu,
 - prezentowania treści wykładu zgodnie z zapowiedzianą strukturą przy wykorzystaniu dostępnych środków dydaktycznych,
 - podsumowania wykładu poprzez jego streszczenie oraz określenie istotnych powiązań tematyki wykładu z innymi zagadnieniami z jakimi jeszcze spotka się student w toku studiów lub w toku pracy zawodowej,
 - podania dostępnej literatury omawiającej zaprezentowane w toku wykładu treści.
- g) Prawidłowa realizacja zajęć dydaktycznych w formie **ćwiczeń** w WSEZiNS wymaga od nauczyciela akademickiego:
- precyzyjnego określenia kompetencji praktycznych, jakie student ma nabyć w toku danych zajęć,
 - zaznajomienia studentów z teoretycznymi podstawami kompetencji kształtowanych w toku ćwiczeń (poprzez wskazanie literatury, odwołanie się do treści wykładów lub umożliwienie kontaktu z materiałami podającymi wiedzę we wstępnej części zajęć),
 - aktywizowanie studentów w toku zajęć poprzez stosowanie zespołowych lub indywidualnych metod aktywizujących,
 - kreowanie warunków do współpracy i współdziałania studentów w procesie uczenia się,
 - dbanie o systematyczną pracę studenta w okresie całego semestru,
 - monitorowanie zarówno efektów pracy zespołowej studentów, jak i przyrostu ich indywidualnych kompetencji,

- podania dostępnej literatury omawiającej treści nauczania, których dotyczyły ćwiczenia.
- h) Realizacja **zajęć seminaryjnych na studiach pierwszego stopnia** polega na:
- Określeniu, zgodnego z ze specjalnością na jakiej kształci się student, tematu projektu edukacyjnego lub socjalnego,
 - określeniu etapów pracy nad projektem i formy dokumentacji projektu,
 - określeniu zasad współpracy studentów i rozdzielenie indywidualnych zadań , jeśli projekt przygotowujący jest zespołowo,
 - wspomaganie studentów w zakresie samodzielnego lub zespołowego przygotowywania projektów spełniających wymagania zapisane w punkcie 5 niniejszej Karty.
- i) Realizacja **zajęć seminaryjnych na studiach drugiego stopnia** polega na:
- określeniu, zgodnego z ze specjalnością na jakiej kształci się student i kompetencjami prowadzącego seminarium, tematu projektu edukacyjnego lub socjalnego,
 - zainicjowaniu poszukiwań problematyki pracy poprzez wskazanie obszarów teorii i praktyki edukacyjnej ,
 - **w pierwszym semestrze:**
 - (1) wspomaganie studenta w sformułowaniu tematu pracy,
 - (2) opiniowaniu jej struktury (jako pracy empirycznej) oraz
 - (3) opiniowaniu trafności doboru wstępnej bibliografii
 - **w drugim semestrze:**
 - (1) zatwierdzeniu tematyki pracy magisterskiej na posiedzeniu Senatu WSEZiNS
 - (a) do końca października w drugim roku studiów (w drugim semestrze seminarium magisterskiego) promotor prowadzący seminarium magisterskie zobowiązany jest przekazać na posiedzenie Senatu WSEZiNS informację o przygotowywanej pracy magisterskiej przez studenta (temat, struktura pracy i wstępna bibliografia)
 - (b) na grudniowym posiedzeniu Senatu, po zasięgnięciu opinii Kierowników Katedr, zatwierdzana jest tematyka prac magisterskich lub formułowane są sugestie dotyczące koniecznych zmian,
 - (2) recenzowaniu autorskiego redagowania części teoretycznej pracy (teoretycznych podstaw problematyki badawczej) oraz
 - (3) opiniowaniu koncepcji badań własnych
 - **w trzecim semestrze:**
 - (1) udzielaniu wskazówek odnośnie przeprowadzania badań własnych, przeprowadzania analizy zebranego materiału badawczego oraz
 - (2) opiniowaniu całości redakcji pracy zgodnie z wymaganiami metodologicznymi oraz zapisami Regulaminu Dyplomowania WSEZiNS.
 - **warunki zaliczenia zajęć seminaryjnych na studiach drugiego stopnia** opisano w punkcie 3 f) niniejszej Karty.

3) KONTROLA I OCENA

a) Wszyscy nauczyciele akademicy zatrudnieni w WSEZiNS zobowiązani są w ramach prowadzenia godzin dydaktycznych do:

- prowadzenia kontroli dydaktycznej (zbierania informacji o efektach uczenia się studentów),
- wystawiania ocen informujących studentów o wynikach kontroli dydaktycznej,
- dokumentowania powyższych działań poprzez gromadzenie w okresie sesji prac kontrolnych studentów, systematyczne uzupełnianie protokołów ocen i terminowe przekazywanie ich do Sekretariatu Szkoły, wpisywanie studentom ocen do indeksów i kart ocen (**Z przyczyn organizacyjnych uprawnionym do uzyskania wpisu w indeksie jest jedynie student legitymujący się aktualną kartą ocen wystawioną przez Sekretariat Szkoły**).

b) W WSEZiNS istnieją dwie formy kontroli:

- **Egzamin**
- **Zaliczenie**

Forma kontroli została przypisana poszczególnym przedmiotom w programie studiów, a informacja na ten temat umieszczana jest na planach zajęć.

c) Obie formy kontroli, a co za tym idzie wszystkie zajęcia dydaktyczne kończą się wystawieniem studentom ocen wyrażonych **stopniem w skali: 2, 3, 3+, 4, 4+, 5. Wystawienie stopnia spoza tej skali traktowane jest jako brak oceny.**

d) **EGZAMIN** jest formą kontroli przewidzianą dla przedmiotów realizowanych w formie wykładu a zarazem kluczowych na danym kierunku lub specjalności. Jego przeprowadzenie określają następujące zasady:

- Egzamin jest formą kontroli wiedzy studenta z całego zakresu danego przedmiotu czy danej dyscypliny wiedzy na poziomie zaawansowania określonym w programie nauczania (Sylabusie) – zakres tematyczny egzaminu może zatem wykraczać poza zakres treści poruszonych na wykładzie, ale nie może wykraczać poza zakres celów i treści zapisanych w Sylabusie oraz poza zakres literatury podanej jako obowiązkowa.
- Na minimum miesiąc przed egzaminem nauczyciel zobowiązany jest do podania studentom listy zagadnień wraz z literaturą obowiązkową (zapisaną uprzednio w Sylabusie) – najlepiej aby lista zagadnień została umieszczona na platformie e-learningowej WSEZiNS.
- Każdy egzamin realizowany jest w trzech terminach ustalanych przez Sekretariat Katedr WSEZ wspólnie z nauczycielami.
- Dwa pierwsze terminy planowane są w sesji (student może uczestniczyć w wybranym przez siebie jednym z nich lub w obu, jeśli w pierwszym terminie otrzymał ocenę niedostateczną). Wyniki pierwszego terminu muszą zostać ogłoszone na przynajmniej 2 dni przed drugim terminem. W protokół, indeks i kartę ocen studentowi wpisywana jest jedna ocena po tych dwóch terminach. Jeśli student bez podania i udokumentowania przyczyn zdrowotnych nie przystąpił do żadnego z tych terminów wówczas otrzymuje ocenę niedostateczną.
- Trzeci termin planowany jest w sesji poprawkowej. Przystąpić do niego mogą jedynie studenci dopuszczeni przez Sekretariat Szkoły do sesji poprawkowej po spełnieniu wymagań formalnych. Nauczyciel prowadzący egzamin zobowiązany jest do pobrania z Sekretariatu Szkoły listy studentów dopuszczonych do egzaminu poprawkowego.

- e) **ZALICZENIE** jest formą kontroli przewidzianą dla wszystkich zajęć, które nie kończą się egzaminem. Jego przeprowadzenie określają następujące zasady:
- Zakres kontrolowanych przez zaliczenie wiadomości i umiejętności nie może wykraczać poza te faktycznie omówione i w toku zajęć z daną grupą studencką.
 - Wskazaniem jest, aby na ostateczną ocenę miały wpływ zarówno systematyczność i jakość pracy studenta podczas całego semestru, jak i wynik kontroli przeprowadzonej na zakończenie zajęć.
 - Jeśli w toku zajęć stosowane były metody pracy zespołowej, to ocena uzyskiwana przez studenta musi uwzględniać zarówno efekty pracy zespołu jak i indywidualne osiągnięcia studenta jest bowiem ocena przyznawaną studentowi a nie zespołowi studentów.
 - Zaliczenie jako forma kontroli musi zostać zrealizowane w okresie zajęć, a nie w sesji. Student, który spełnił wymagania określone w sylabusie danego przedmiotu powinien uzyskać wpis w indeksie i karcie na ostatnich zajęciach danego przedmiotu (patrz. uwaga w punkcie 3.a).
 - Inaczej niż w przypadku egzaminu, zaliczenie nie jest formą, w której określona zostałyby liczba i terminy kolejnych prób zaliczania. Student, który nie spełnił wymagań określonych przez wykładowcę w okresie zajęć nie otrzymuje zaliczenia (nie należy wpisywać mu oceny negatywnej). Student taki ma prawa w terminach i na zasadach podanych przez nauczyciela uzyskać zaliczenie w okresie sesji i sesji poprawkowej.
 - Student, któremu wpisano ocenę niedostateczną z zaliczenia nie ma możliwości jej poprawy. Jeśli nie zgadza się z tą oceną i zarzuca nauczycielowi brak obiektywizmu, może ubiegać się o wyznaczenie terminu zaliczenia komisyjnego.
- f) **Minimalne wymagania dla zaliczenia zajęć seminaryjnych na studiach drugiego stopnia określono w następujący sposób:**
- **po pierwszym semestrze:**
Uzyskanie akceptacji promotora dla tematu pracy, jej struktury i wstępnej bibliografii
 - **po drugim semestrze:**
Wstępne zredagowanie części teoretycznej pracy i uzyskanie akceptacji promotora dla koncepcji badań własnych.
 - **po trzecim semestrze:**
Złożenie gotowej, autorskiej pracy magisterskiej przyjętej przez promotora.
- g) Przedstawione powyżej zasady dotyczące kontroli dydaktycznej we WSEZiNS wykluczają możliwość aby jedynym warunkiem uzyskania oceny pozytywnej była frekwencja na zajęciach.

4) E-LEARNING

- a) Wszyscy wykładowcy mają prawo korzystać z platformy e-learningowej WSEZiNS w celu:
- Pozostawiania studentom autorskich materiałów wspomagających kształcenie realizowane w toku tradycyjnych zajęć,
 - Pozostawiania studentom **lekcji e-learningowych** ułatwiających zapoznanie się studentom z zagadnieniami niezrealizowanymi w toku tradycyjnych zajęć dydaktycznych (więcej w punkcie 4.d),
 - Kontaktowania się ze studentami (wymiana korespondencji, materiałów, prac zaliczeniowych)

- Udostępniania studentom wykazów literatury, list zagadnień zaliczeniowych lub egzaminacyjnych itp.
- b) Do przygotowywania i udostępnienia lekcji e-learningowych zobowiązani są nauczyciele akademicy realizujący zajęcia z zakresu standardu kształcenia na danym kierunku dla studentów studiów niestacjonarnych (więcej w punkcie 4.d).
- c) Każdy wykładowca aby rozpocząć korzystanie z platformy e-learningowej WSEZiNS powinien:
 - Wziąć udział w szkoleniu dla nauczycieli akademickich organizowanym przez WSEZiNS na początku semestru;
 - Pobrać z Sekretariatu Katedr WSEZiNS materiały instruktarzowe;
 - Wystąpić do Sekretariatu Katedr o utworzenie konta wykładowcy na platformie e-learningowej WSEZiNS;
- d) Przez **lekcję e-learningową** rozumiemy pakiet materiałów multimedialnych zawierający przynajmniej trzy elementy:
 - materiał podający nowe wiadomości (tekst wzbogacony ilustracjami, schematami, grafami, wykresami lub prezentacja multimedialna),
 - dokument wskazujący dalsze źródła informacji (przypisy bibliograficzne, odsyłacze do stron internetowych itp.)
 - quiz przygotowany na platformie e-learningowej – zestaw pytań i odpowiedzi umożliwiający studentom samokontrolę stopnia opanowania materiału.

5) PROJEKTY

- a) W programach nauczania poszczególnych przedmiotów oraz w Zasadach Dyplomowania WSEZiNS pojawia się jako forma samodzielnej lub zespołowej pracy kontrolnej „projekt”. Zależnie od przedmiotu nauczania, kierunku oraz specjalności studiów pojęcie te może oznaczać:
 - projekt działania edukacyjnego,
 - projekt działania społeczno-wychowawczego,
 - projekt socjalny.
- b) Podstawę teoretyczną wyjaśniającą zakres pojęcia projekt stanowią dydaktyczne opracowania dotyczące metody projektów jako metody nauczania. Do jej istotnych cech zaliczamy:
 - koncentrację na studencie, jako osobie uczącej się poprzez planowanie i realizację jakiegoś przedsięwzięcia,
 - skupienie na poszukiwaniu rozwiązania jakiegoś problemu praktycznego w warunkach rzeczywistych,
 - wykorzystywaniu wiedzy i umiejętności zdobytych na różnych przedmiotach nauczania w celu stworzenia dającego się okazać działa.
- c) Stosowanie Projektu jako metody nauczania w WSEZiNS ma służyć realizacji następujących celów:
 - dydaktycznego – poprzez łączenie teorii z praktyką , utrwalanie wiadomości i umiejętności wcześniej zdobytych, uogólnianie i strukturyzowanie posiadanych przez studenta kompetencji;
 - praktycznego – stworzenie i ewentualne zastosowanie koncepcji rozwiązania jakiegoś rzeczywistego projektu;

- etycznego – kształtowanie postaw studentów (w szczególności postawy twórczej) niezbędnych w codziennej pracy zawodowej pedagoga i pracownika socjalnego.
- d) Struktura dokumentu opisującego projekt powinna dowodzić wykonanie przez studenta następujących zadań:
- dokonanie opis adresata działania oraz problemu jakiego rozwiązanie ma przynieść realizacja projektu;
 - formułowanie celów projektu;
 - omówienie zadań służących realizacji projektu oraz zasobów i terminów realizacji;
 - określenie prawdopodobnych przeszkód w realizacji projektu;
 - wyodrębnienie wskaźników osiągnięcia celów projektu;
 - dobór tytułu projektu.

Ponadto przygotowanie projektu może wymagać opracowania jego kosztorysu.

- e) Projekt, który podlega ocenie podczas sprawdzianu umiejętności, stanowiącego element Egzaminu Dyplomowego musi dowodzić i opisywać samodzielne wykonanie przez studenta jednego z poniższych zadań badawczych:
- diagnozy grupy adresatów projektu w zakresie problemu jakiego rozwiązaniem ma być projekt;
 - ewaluacji projektu;
 - badania opinii grupy ekspertów (praktyków) na temat możliwości, zasadności i słuszności realizacji projektu.